

(6) ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਅਸਫਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(7) ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਰਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਰਦਾਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਇਹ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ.

(8) ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਤੁਕੀ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। 50,000

(9) ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਨਰਮ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਲਈ ਦਿਲੋਂ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਰੁਪਏ ਦੇ ਖਰਚੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 20,000

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਵਿਜੇਂਦਰ ਜੈਨ ਸੀ.ਜੇ., ਪੀ. ਸਦਾਸ਼ਿਵਮ, ਰਾਜੀਵ ਭੱਲਾ,
ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ ਅਤੇ ਮਹੇਸ਼ ਗਰੋਵਰ, ਜੇ.ਜੇ.
ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ। 2007 ਦਾ ਨੰਬਰ 33016/M

8 ਅਗਸਤ, 2007

ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ, 1973 - ਐੱਸ. 320 ਅਤੇ 482 - ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਕਲਾਵਾਂ। 226 ਅਤੇ 227—ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਧਿਰਾਂ - ਗੈਰ-ਸੰਗਠਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ - S.320 ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ - ਹੋਲਡ, ਹਾਂ - ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ - ਦੀ ਅਭਿਆਸ - ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੋ - ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ - ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਬੰਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[ਧਰਮਬੀਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 2005(3) RCR (CrL) 426 (FB) ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ]

ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਜਾਂ ਵਰਗ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਬੰਧਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੋਡ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ੰਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਵ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ" ਜਾਂ 'ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ'।

(ਪੈਰਾ 25 ਅਤੇ 28)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਤਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਦਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320(9) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਕਟੌਤੀ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ।

(ਪੈਰਾ 30)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ।

(ਪੈਰਾ 33)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਬਕਾ-ਡੇਬਿਟੀਆ ਜਸਿਟੀਆ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮੈਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪੈਰਾ-ਮੀਟਰ ਹਾਈ

ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਲੜਾਕੂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰਚਨਾ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਬੇਰਹਿਮੀ

(ਪੈਰਾ 34)

ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਬਤੌਰ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਤਨੂ ਬੇਦੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਨੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜੀ.ਐਸ.

ਐਚ.ਐਸ ਮੱਤੋਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਲਈ।

ਐੱਚਐੱਸ ਹੁੱਡਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ।

ਆਰ.ਐਸ ਰਾਏ, (ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ) ਕੇਂਦਰ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਈ ਸਟੈਂਡਿੰਗ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਵਿਜੇਂਦਰ ਜੈਨ, ਚੀਫ ਜਸਟਿਸ

(1) ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (1) ਵਿੱਚ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਕੋ ਇਕ ਅਪਵਾਦ ਜੋ ਕਿ ਵਿਆਹੁਤਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ।

(2) ਉਪਰੋਕਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਵਿਚਾਰ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ

(1) 2005 (3) RCR (CrL.) 426

ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋਵੇ।

(3) ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਦੇ T Fromr the2 turbulence1 ਤੋਂ, ਸੂਰਿਆ ਕਾਂਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸੰਦਰਭ ਉਭਰਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ।

“ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਨੰ: 92, ਮਿਤੀ 28 ਜੂਨ, 2005, ਧਾਰਾ 452, 427, 148. 149, ਬਾਣਾ ਘੁਮਾਣ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਰਾਹਤ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਝਗੜਾ ਸੁਲਝਾ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ 29 ਨਵੰਬਰ, 2006 ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਡੀਡ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ-2, ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਕਤ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ, ਅਨੁਸੂਚੀ P-3, ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਹੈ।

ਐਫਆਈਆਰ ਦੇ ਮਿੰਟ ਦੀ ਰੀਡਿੰਗ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਕੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਕਾਫੀ ਚੌੜੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ/ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਆਹ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਲਈ ਸੀਮਤ ਹੈ ਸਿਰਫ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ, ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਦੇ ਦੋ ਸੈੱਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਵਰਗੀਕਰਣ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਸਰਵਉੱਚ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਆਮ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ, "ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ" ਨੂੰ "ਸਮਝੌਤਾ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪਰਾਧੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ-ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਬਦਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 320(6) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਰੀਵੀਜ਼ਨਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਸਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੀ "ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ" ਦੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਮਾਨਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸੈਕਸ਼ਨ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਸਦਾ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਜੋ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਿਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਾਫੀ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਚਲਾਉਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ" ਜਾਂ "ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ" ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੋ ਸਮੂਹਾਂ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ / ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂ ਫੈਲ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਪੂਰਵ-ਦੋਸ਼ੀ ਕੇਸਾਂ (ਮਾਮਲਿਆਂ) ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਵਿਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਭਿਆਸ ਹੋਵੇਗਾ; ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕਿਸਮਤ-ਪੂਰਤੀ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਅਣਚਾਹੇ ਬੋਝ ਹੋਵੇਗਾ, ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਬੇਕਾਬੂ ਡੋਕਟਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 320 (9) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਜੋ ਕਿ ਸੰਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਤੇ (2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ "ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ" ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ

ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, 2005(3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰਐਲ) 426 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਚ (ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ) ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਅਤੇ 14 ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸੁਲਾ ਕਰਨ ਲਈ. ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਤੋਂ, ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ" ਅਤੇ/ਜਾਂ "ਇਨਸਾਫ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ", ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਿੱਟਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਕੱਢੇ ਗਏ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਨਾਲ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ।

ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਮਿਸ਼ਰਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਰਫ ਅਪਵਾਦ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜਿਆਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲਾਂ ਨੂੰ 26 ਜੁਲਾਈ, 2007 ਲਈ ਨੋਟਿਸ ਆਫ ਮੋਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਰਹੇਗੀ।

(4) ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ:-

(1) ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ?

(2) ਕੀ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਕੇਵਲ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ?

(5) ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਮੰਗੀ; ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ ਮੱਤੇਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ; ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਐਸ ਹੁੱਡਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਸ ਰਾਏ, (ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ), ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਲਈ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ।

(6) ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ.ਚੀਮਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ; ਸ਼੍ਰੀ ਐਚ ਐਸ ਮੱਤੇਵਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਆਰ ਐਸ ਰਾਏ (ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ), ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਸਥਾਈ ਵਕੀਲ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਜਵੀਜ਼ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ

ਬੇਅੰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਝਗੜੇ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ

ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ।

(7) ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਸ਼ਿਰ ਐਚ.ਐਸ. ਹੁੱਡਾ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨੋਟ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਬਾਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਆਪਣੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਈ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ; ਅਰੁਣ ਸ਼ੰਕਰ ਸੁਕਲਾ ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਅਤੇ ਬੈਂਕਫ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, (4)।

(8) ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਉਪਰੋਕਤ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹਾਂ।

(9) ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ), ਅਮਰ ਦੱਤ, ਜੇ. (ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਲੇਖਕ ਅਤੇ ਬੀ. ਕੇ. ਰਾਏ, ਸੀ.ਜੇ. ਇਸ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਨ) ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਵਾਰ-ਵਾਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਨਾਲ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੈਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

ਸੰਕਥਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ, ਏਆਈਆਰ 1962 ਐਸਸੀ 1208 ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕੇਸ, ਇੱਕ ਹੁਕਮ

(2) 1992 Supp. (1) SCC 335

(3) (1999) 6 SCC 146

(4) 2005 (1) ਆਰਸੀਆਰ (ਅਪਰਾਧਿਕ) 306

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਗਲਤ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਸ੍ਰੀ ਤੇਜ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਧਾਰਾ 369, ਦੀ ਧਾਰਾ 424 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋਏ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਕੋਡ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੋਡ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਨੇ

ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੜ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਸਨੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਸਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

6.2 ਅਮਰ ਨਾਥ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 2185, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਬਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

6.3 ਉੜੀਸਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਅਗਰਵਾਲਾ ਆਦਿ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1979 SC 87, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

“ਇੱਕ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਅਪੀਲੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਸਮੀਖਿਆ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਵੇ। ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ।

xxx xxx xxx xxx xxx xxx ॥

ਧਾਰਾ 561-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੂਰਜ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰੇ ਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, AIR 1981 SC 736, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਇੱਕ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਅੰਕਗਣਿਤਿਕ ਗਲਤੀ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਦੁਰਘਟਨਾਤਮਕ ਸਲਿੱਪ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਭੁੱਲ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਹਿਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ

ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਜਾਹਰ ਹੋਣਾ ਦਲੀਲ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਖੋਜ ਲਈ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਣਿਤ ਦੀ ਗਲਤੀ ਗਣਨਾ ਦੀ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਗਲਤੀ ਲਿਖਣ ਜਾਂ ਟਾਈਪਿੰਗ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗਲਤੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਹ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੋ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। 'ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 362 ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਬੰਦੀ ਉਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜੋ "ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਕੋਡ ਜਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।" ਇਹ ਸ਼ਬਦ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੇਵਲ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 362 ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਬੱਚਤ ਵਿਵਸਥਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6.5 ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵਿੱਚ. ਸਿਮਰਿਖੀਆ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡੌਲੀ ਮੁਖਰਜੀ ਉਰਫ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚੱਬੀ ਮੁਕਰਜੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, 1990(2) RCR (Cl.) 337 (SC): AIR 1990 SC 1605, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 362 ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਹਸਤਾਖਰ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਦਲ ਜਾਂ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਸਿਵਾਏ ਕਿਸੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਅੰਕਗਣਿਤਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਮੀਖਿਆ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਇਸਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੇ ਕੋਈ ਬਦਲ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਹੈ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ, ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਸਮਾਨ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 362 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਹੈ।

6.6 ਦੀਪਤੀ ਉਰਫ਼ ਆਰਤੀ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਅਖਿਲ ਰਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ , 1995 (3) RCR (Crl.) 638 (SC): (1995) 5 SCC 751, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੇ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੂਜਾ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਬਰਖਾਸਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਸੰਹਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।"

6.7 ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਬਨਾਮ ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ , 2000 (4) RCR (Crl.) 650 (SC): AIR 2001 SC 43, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੋਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਅਸੀਂ ਨਫਰਤ ਨਾਲ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਆਰਡਰ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। 7 ਜਨਵਰੀ, 1999 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੂਚੀ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੋਈ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜੋ ਫੌਜਦਾਰੀ ਜਾਬਤਾ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਬਦਲ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਸਿਰਫ਼ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਇੱਕ ਵਕੀਲ ਸੀ, ਨੇ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾਇਆ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1999 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਅਤੇ 21 ਜੁਲਾਈ, 1999 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਾਬਤਾ ਫੌਜਦਾਰੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਕੇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ

ਬਾਅਦ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਫੁਟਕਲ ਵਿੱਚ ਨਵੇਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

6.8 ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਫੂਲਨ ਰਾਣੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ, ਜੇ.ਟੀ. 2004(6) ਐਸਸੀ 214, ਜਿੱਥੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ 1987 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਰਹੇ ਸਨ, ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਜ਼ਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। 1987 ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 1987 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 199 (5), ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"19. ਲੋਕ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ:

(1) ਨੂੰ (4) xxxx xxxx xxx

(5) ਇੱਕ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਝਗੜੇ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਜਾਂ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ:-

(i) ਪਹਿਲਾਂ ਲਿਖਿਤ ਕੋਈ ਕੇਸ; ਦੇ

(ii) ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਜਿਸ ਲਈ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:

ਬਸ਼ਰਤੋਂ ਕਿ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤਾਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੇਸ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਾ ਹੋਣ ਯੋਗ ਹੈ। ਫੂਲਨ ਰਾਣੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਅਨੁਪਾਤ ਲੋਕ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਨਹੀਂ ਹਨ।

7. ਨਿਆਂਇਕ ਉਦਾਹਰਣ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੋਂ ਉੱਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਤੋਂ ਝਿਜਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬਾਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕੋਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਰਾਹਤ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰੇਗਾ।

8. ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਪੀਸੀ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਸਥਿਤੀ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਸਧਾਰਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹਤ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮਧੂ ਲਿਮੇ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1978 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 47, ਭਜਨ ਲਾਈ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1992 ਐਸ.ਸੀ. 604 ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ

ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1977 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 1489, ਨੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ ਉਰਫ ਅਫਸ਼ਾਨ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, 2003 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰਐਲ) 860 (ਐਸਸੀ) : (2003) 6 ਦੁਆਰਾ ਸਟੇਟ ਦੁਆਰਾ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। SCC 64 ਨੇ ਪੈਰਾ ਨੰ. 28 ਅਤੇ 29 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

“ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਉੱਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਤੱਕ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਹਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਵੀ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਧਾਰਾ 227 ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਇੱਕ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉੱਚ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਗੁਣ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ

ਅਦਾਲਤ, ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਸਰੋਤ, ਜਦੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਖੁਦ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਤੈਅਸੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਗਰਾਨੀ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਿੱਥੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਅਸਧਾਰਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸੁਪਰੀਮਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ "ਭੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵਜੋਂ" ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 "ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 397 ਜਾਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਰੋਕ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਤਿਆ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਰੋਕ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਰਡਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਜਾਂ ਅਪੀਲੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਕੇਸ ਜਿੱਥੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲੇ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ

ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।

(10) ਬਹੁਮਤ ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ, ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨੇ, ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (5) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਮੂਲ ਵਿਆਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਬਹੁਮਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

“ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰੇ। ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਧਾਰਾ 320(1) ਵਿੱਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ। (2) ਕੋਡ ਦੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਹਰੇਕ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦਾ ਘੇਰਾ ਵਧਾਉਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਵਿਸਤਾਰ ਭਾਵੇਂ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(5) 2003 (2) ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰਐਲ) 888 (ਐਸਸੀ)

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੈਸਾ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਨਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ 'ਤੇ ਅਨੁਵਾਹ ਅਤੇ ਬੇਕਾਬੂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ 482 ਦਾ ਇੱਕ ਟੀਚਾ ਹੈ। ਕੋਡ ਦੇ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤੁਲਨ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਾ ਨਿਆਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਕੇਸ ਦੀ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿਚ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ "ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ" ਅਤੇ "ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਹਿਤਾ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਆਂਇਕ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਤਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂਇਕ ਜਵਾਬਾਂ ਨੂੰ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿੱਧਾ ਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਵਧੇਰੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਨਯੋਗ ਜੱਜ ਦੇ ਜਵਾਬ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਾ।

(11) ਬੀ.ਐਸ. ਜੇਸਰਸ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸਮਝਦਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰੁਕਾਵਟ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਕਰੋੜ ਦਾ ਪੀ.ਸੀ

(12) ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਸੀ.ਆਰ. PC ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸਹਿਤਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸਹਿਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸਾਰਣੀ

ਦਾ ਵੀ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 320 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (9), ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

"320. ਜੁਰਮਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਰਨ।—(1) ਤੋਂ (8) xxx xxx xxx

(9) ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

(13) ਭਜਨ ਲਾਇ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੁਝ ਮਾਪਦੰਡ, ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ:-

“ਅਧਿਆਇ 226 ਅਧੀਨ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਆਇ XIV ਅਧੀਨ ਕੋਡ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ। ਕੋਡ ਦਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਟੀਕ, ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਚੈਨਲਾਈਜ਼ਡ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸਖ਼ਤ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਣਗਿਣਤ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਿਸ਼ਟ ਸੂਚੀ ਦੇਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

1. ਜਿੱਥੇ 3 ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ 3 ਦੋਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੁੱਲ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ।
2. ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ, ਜੋ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਮੈਗ-1 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 156(1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇੱਕ ਮਾਨਤਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ।
3. ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬੇਵਿਵਾਦ ਦੋਸ਼ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦੇ।
4. ਜਿੱਥੇ, ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਿਚਲੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਗਿਣਨਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਗਿਣਤੀਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਉਥੇ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 155(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।
5. ਜਿੱਥੇ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ ਇੰਨੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਅਤੇ ਸੁਭਾਵਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਸੰਭਵ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਮਝਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹੈ।
6. ਜਿੱਥੇ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਕੋਡ ਜਾਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਕਟ (ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪੱਟੀ ਉਲੀਕੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ

ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਐਕਟ, ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਨਿਵਾਰਣ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ।

7. ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਦਨਾਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਰੱਜਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਦਨੀਤੀ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਵੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ; ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਐਫਆਈਆਰ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗਤਾ ਜਾਂ ਸੱਚਾਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਸਧਾਰਨ ਜਾਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਹੁਜ਼ੂਰੀ ਜਾਂ ਮਜ਼ਾਕ।”

(14) *1MadhuLimalyeeversussStateeofMaharashtrai(6)*) ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕਰੋੜ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ PC. ਕਰੋੜ ਦੀ ਧਾਰਾ 397(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ PC ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਾਰਤਾਲਾਪ ਹੁਕਮ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮਹਿੰਮ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ:-

1. ਜੇਕਰ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਖਾਸ ਉਪਬੰਧ ਹਨ ਤਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ;
2. ਕਿ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ;
3. ਕਿ ਇਹ ਕੋਡ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਬਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

(15) ਸਪੈਸ਼ਲ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਸਟੈਨ ਸਟੇਟਜ਼ ਵਿੱਚ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨਵਜੋਤ ਸੰਧੂ ਉਰਫ ਅਫਸ਼ਾਨ ਗੁਰੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, (7) ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਐਲ. ਮੁਨੀਸਵਾਮੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (8) ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ; ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਦਾ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਅਤੇ ਭਜਨ ਲਾਈ ਦਾ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*), ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਆਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਭਜਨ ਲਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਸਧਾਰਣ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਜਿੱਥੇ ਅਦਾਲਤ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ, ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਕਿ ਇਹ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੋਰਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੋ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ। ਅਜਿਹੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲੀ ਸੂਚਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਜਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੁੱਢਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੁਰਮ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਜਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ। ਆਰਟੀਕਲ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਨਿਆਂਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਲੇਖ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਕਿ ਨਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਧਾਰਾ ਸਾਫ਼ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰਹੇ। ਸੀਵੇਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਅਤੇ 227 ਅਤੇ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਵਧੇਰੇ ਧਿਆਨ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਵਰਤਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 227 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ: ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕੁਝ ਫੈਸਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 226 ਅਤੇ 227 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(16) ਦੀ ਧਾਰਾ 397 ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਬਾਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਧਰਮਬੀਰਸ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਮਰ ਦੱਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੀ.ਸੀ. ਨੇ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ. ਦੇ ਤਰਕ ਨਾਲ ਸੁਲਾ ਕੀਤੀ।

(17) ਰਾਮ ਲਾਈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ (9) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਸੀਆਰਆਈ ਦੀ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਤਹਿਤ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਾਲ PC ਨੂੰ ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਉਕਤ ਰਾਮ ਲਾਈ ਨੂੰ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਉਦੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਦੋਂ ਮਾਮਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ, ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ, ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 326 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਮਿਸ਼ਰਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸਮਝਦਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਗੁਜ਼ਰ ਚੁੱਕੀ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(18) ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (*ਸੁਪਰਾ*) ਵਿੱਚ, ਬਾਲੀ, ਜੇ. ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਹੈ:-

"ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਪ੍ਰਸਤਾਵ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਨਿਯਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ. ਪੀਸੀ ਧਾਰਾ 320(9) ਕਰੋੜ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਿੰਦੂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੀਸੀ 'ਤੇ ਨਾ ਤਾਂ ਬਹਿਸ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੱਗੋਂ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘਟਾ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਘ ਚੁੱਕੀ ਸਜ਼ਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹੀ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਪਹਿਲੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਬਹਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਅਧੀਨ ਸਨ। ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗੁਜ਼ਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਨਤੀਜਾ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਸਿਰੇ ਤੱਕ ਵੀ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ”

(19) ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਹੈ। PC ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਰੋਤਾਂ ਤੋਂ ਵਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਦਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਹੈ। ਸੰਦਰਭ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ PC ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਬੰਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਧਾਰਨਾ ਅਤੇ ਉਪਯੋਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ।

(20) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਸੀ.ਆਰ. PC, ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

"482. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਬਚਤ। -ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰੇ। ”

(21) ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਭਾਵ, “ਇਸ ਕੋਡ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ” ਸਿਰਫ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਭਾਵੇਂ ਜੁਰਮ ਹੋਵੇ

ਗੈਰ-ਸੰਗਠਨਯੋਗ ਹੈ, ਕੇਵਲ ਡ੍ਰਾਈਵਿੰਗ ਫੋਰਸ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ, ਫਿਰ ਉਸੇ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਬੇੜੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਕਟਮਈ ਸਥਿਤੀ ਦੁਆਰਾ ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ।

(22) ਜੇ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਵਿਚਲੀ ਚੁੰਨੀ ਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਖੋਲ੍ਹਿਆ, ਤਾਂ ਭਜਨ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਅੱਧਾ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬੀਐਸ ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸ਼ਕਤੀ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸੀ, ਪਰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਢੱਕੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਮਕਣ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੀ ਮਿੱਟੀ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

(23) ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਬੇੜੀਆਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ, ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜੋ ਮਧੂ ਲਿਮਏ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਭਜਨ ਲਾਈ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ।) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਕੁਝ ਨਿਆਂਇਕ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬੇੜੀਆਂ। ਕੋਡ ਦੇ ਕੁਝ ਭਾਗਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਕੈਪਟਿਵ ਹੋਣ ਵਜੋਂ PC।

(24) ਧਰਮਬੀਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਵੀ.ਕੇ. ਬਾਲੀ, ਜੇ. (ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ), ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦੇ ਹੋਏ ਹੇਠਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:-

"ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ

ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਵਾਲ ਧਾਰਾ 482 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਚ ਕੋਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 320 (9) ਸੀਆਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਈ ਗਈ ਪੱਟੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226. PC, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮਾਮਲਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਕਮਾਤਰ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਇਹ ਵਿਆਹ ਸਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਾ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਣ ਦੇ ਲਈ, ਜੇ ਇਹ ਧਾਰਾ 304-ਬੀ ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਪਤਨੀ ਦੀ ਤਸੱਦਦ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।

ਦਾਜ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੀ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਝਗੜਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ? ਜੇ ਇਹ ਦਾਜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੰਗਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪਤਨੀ ਦੇ ਠੰਡੇ ਖੂਨ ਨਾਲ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ? ਦੋਵਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਝਗੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਹੋਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਵਲ ਝਗੜੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰੂਪ ਵੀ ਸੀ, ਕੀ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ? ਜਿੱਥੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਾਲੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਜਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਪਹਿਲੂ ਵੀ ਹੈ, ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਜੇਕਰ ਝਗੜਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਜਾਂ ਲਥੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੌਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਹਿਲੂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਫੈਸਲਾ ਹੋਰ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। . ਮੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਵਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਫੈਸਲਾ ਉਹੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 482 ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇ ਕੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਅਪਵਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(25) ਸੀ.ਆਰ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਅਧੀਨ ਸੱਤਾ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਵਰਗ ਜਾਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਬੰਧਕ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਰਚਨਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕੇਡ ਦੇ ਹੋਰ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਜ਼ਜੀਰਾਂ ਨੂੰ ਤੋੜਨ, ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜਾਂ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ.

(26) ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਇਸ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਐਪਲੀਟਿਊਡ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਇਓਪਿਕ ਵਿਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਸਿੱਧੀ ਜੈਕੇਟ ਨੁਸਖੇ ਦੁਆਰਾ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

**Kulwinder Singh and others v. State of Punjab 18
and another (Vijender Jain, C.J.)**

(27) ਸ੍ਰੀ ਆਰ.ਐਸ. ਚੀਮਾ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੈਂਚ ਦੀ ਐਮੀਕਸ ਕਿਊਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਫੌਜਦਾਰੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ। ਇੱਕ ਢੁਕਵੇਂ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇੱਕ ਐਫਆਈਆਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨਾ ਭਾਵੇਂ ਕੇਸ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਆਪਣੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਵਿੱਚ, ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੂਰਵ-ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਲਾਈਨਾਂ, ਸੱਚਮੁੱਚ, ਨਿਆਂ ਦਾ ਧੋਖਾ ਬਣੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਸਿਵਲ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਬਾਂਹ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕੁਝ ਸੰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਦੌਰ। ਕੁਝ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਨ:-

"ਏ. ਵਿਆਹੁਤਾ ਝਗੜੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ, ਭਾਵੇਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਵਧਣ ਲਈ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਣ।

b. ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੇਸ, ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੀਵਾਨੀ ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਦੇਣਦਾਰੀ ਦਾ ਅਸਲ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਪਹਿਲੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਸਮਝੌਤਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਥਾਈ ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਲਿਆਏਗਾ।

c. ਪੁਰਾਣੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸੌਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਪਹਿਲੂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਜਾਂ ਵਪਾਰਕ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

d. ਧਾਰਾ 279 IPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੋਟੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਜਾਇਦਾਦ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਵੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਜੋ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 506 (11) ਆਈਪੀਸੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਜ਼ਾ 7 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਹੈ

ਅਨੁਭਵ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 506 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੰਗਾਂ ਨਾਲ ਜੁਬਾਨੀ ਘੋਸ਼ਣਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਪਰਾਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਮੂਹ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਮਿਸ਼ਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 147 ਅਤੇ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਹਨ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਮਿਸ਼ਰਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਨੇ 1999 ਦੇ ਐਮਪੀ ਐਕਟ ਨੰ. 17 (ਸੈਕਸ਼ਨ 3) ਦੇ ਤਹਿਤ ਧਾਰਾ 320 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 506(11) ਆਈਪੀਸੀ, 147 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ 148 ਆਈਪੀਸੀ ਨੂੰ ਮਿਸ਼ਰਤ ਅਪਰਾਧ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ

- e. ਕਤਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਜਿੱਥੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਤ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੰਪਾਊਂਡਿੰਗ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਈਵੇ ਡਕੈਤੀ, ਡਕੈਤੀ ਜਾਂ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਰਗੇ ਘਿਨਾਉਣੇ ਅਪਰਾਧ ਵੀ ਵਰਜਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਨਤਕ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸੇਵਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਵੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੀੜਤ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਗੈਰ-ਮੁਆਵਜ਼ੇਯੋਗ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਇ-VII (ਫੌਜ, ਜਲ ਸੈਨਾ ਅਤੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ) ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਉਸਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧ ਗੈਰ-ਸਮਝਦਾਰ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।
- f. ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵਜੋਂ ਕਤਲ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੱਤਿਆ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ ਖੋਜ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਸਵੈਇੱਛਤ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੈ।

ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਜਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੇ ਦਬਾਅ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

(28) ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, *litfcan* ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਥੇ ਜੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇ। PC ਸਿਰਫ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭਾਵ, "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ" ਜਾਂ "ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ"।

(29) ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸ਼ਕੰਤਲਾ ਸਾਹਨੀ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਕੋਸ਼ੋਲਿਆ ਸਾਹਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (10) ਵਿੱਚ, ਮਾਨਯੋਗ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਈਅਰ, ਜੇ. ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੈ:-

"ਇਨਸਾਫ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਘੜੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ, ਵੱਖ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹੈਚੇਟ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਨਰ-ਮਿਲਨ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ

ਬੁਣਦੀਆਂ ਹਨ."

(30) ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹਰ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਤੱਤ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਤ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੇਤਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਵਾਏ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਦੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਪੂਰੀ ਅਤੇ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਇਆ ਦਾ ਚੋਲਾ ਪਹਿਨਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ।

(31) ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਨਹੀਂ, ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 320(9) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇ। ਪੀਸੀ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਕਟੌਤੀ, ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਵਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੀ.ਸੀ

(32) ਸਮਝੌਤਾ, ਇੱਕ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ, ਇਕਸੁਰਤਾ ਅਤੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਵਿਵਹਾਰ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਆਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 482 ਤਹਿਤ ਸੱਤਾ ਪੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਦਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਇਹ ਸੱਚਮੁੱਚ "ਨਿਆਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਸਮਾਂ" ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਤਪੱਤੀ ਵਿਆਹ ਦੇ ਝਗੜੇ, ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ-ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ, ਵਪਾਰਕ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਸੀ., ਪਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਕਵੀ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਖਤ ਨਿਯਮ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ।

(33) ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਤੋਂ ਕੇਵਲ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਆਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵਿਧਾਨਕ ਪੱਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਜੋ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 320 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਗੈਰ-ਕੰਪਾਊਂਡੇਬਲ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਆਪਕ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਸੀ.ਆਰ. ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਤ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪੀ.ਸੀ.

(34) ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਵਰ. ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪੀਸੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਐਕਸ-ਡੈਬਿਟ, ਜਾਂ ਜਸਿਟੀਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਰਤਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸੰਪੂਰਨ ਸੂਚੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਪੈਰਾ-ਮੀਟਰ। ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹਰ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ। ਦੀ ਧਾਰਾ 482 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਾਵਰ. ਪੀਸੀ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਸਾਵਧਾਨੀ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰੇਗੀ। ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸੰਜਮ ਅਤੇ ਸੰਜਮ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸਾਧਨ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਂਤੀ, ਸਦਭਾਵਨਾ ਅਤੇ ਸਦੀਵੀ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਦੇ ਲੜਾਕੂ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਸਮਝੌਤਾ ਸਮਾਜ ਦੀ ਕਨੂੰਨੀ ਰਚਨਾ ਲਈ ਘਿਣਾਉਣੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਾਂ ਵਹਿਸ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰੇਗਾ।

(35) ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਧਰਮਬੀਰ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ.ਕੇ., ਬਾਲੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟਾਏ ਗਏ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਬੀ.ਐਸ. ਜੋਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਸਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਓਵਰ-ਰੋਲਡ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਹੈ। ਅਨੁਸਾਰ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ।

(36) ਤਤਕਾਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਫੁਟਕਲ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਕ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ